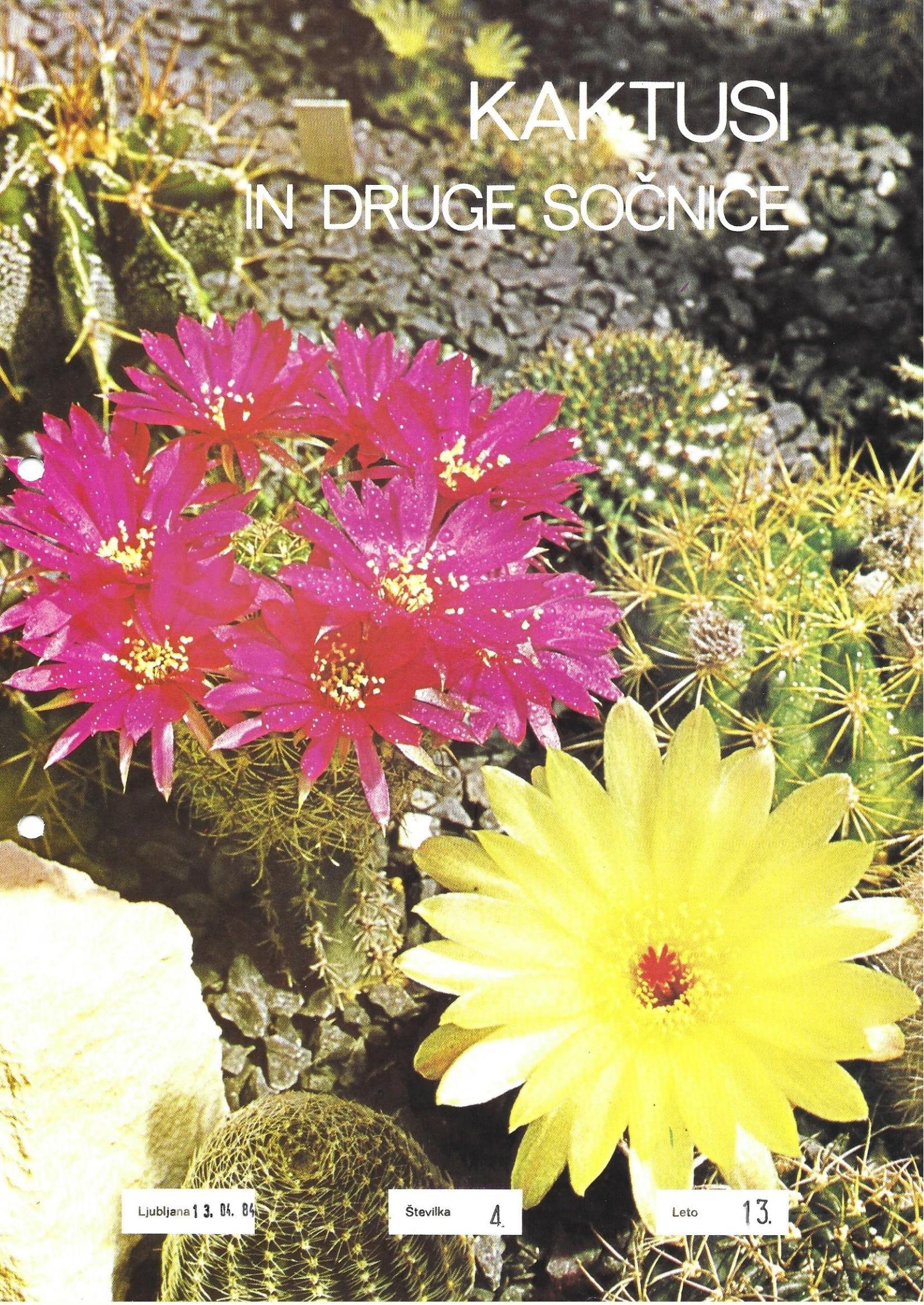

KAKTUSI IN DRUGE SOČNICE

Ljubljana 13. 04. 84

Številka

4

Leto

13.

OBVESTILA DRUŠTVA

Sestanek društva bo v petek, 13. aprila 1984 ob 17.00 uri;
sestanek upravnega odbora bo ob 16.30 uri.

Dnevni red:

- 1) Izlet v Hrvatsko Zagorje (prijave).
- 2) Predavanja (različni avtorji).
- 3) Diapositivi (tov. Bernardova).
- 4) Razno.

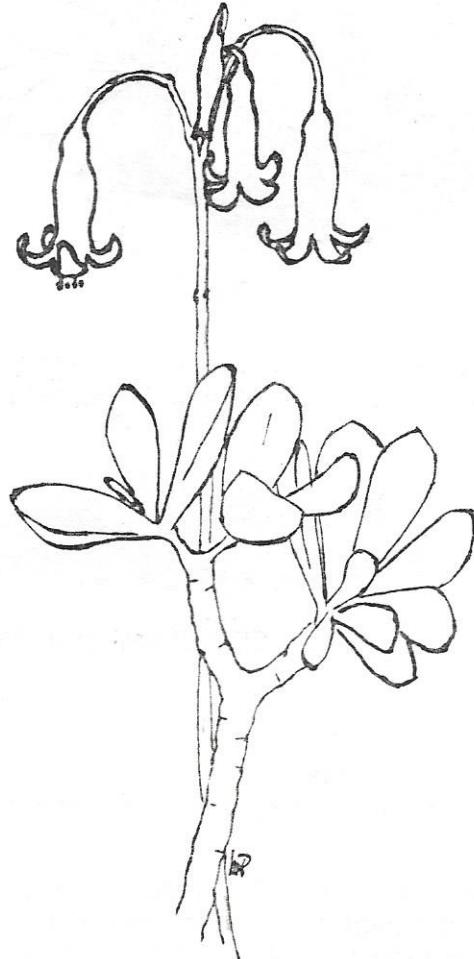
SPOROČILO IN OPRAVIČILO!

Sporočamo članom in ostalim interensem, da izlet na Azurno obalo zaradi nerazumljivih odlokov zvezne vlade do nadaljnjega odpade in se zato vsem opravičujemo.

Hkrati načrtujemo izlet v Hrvatsko Zagorje na ogled zbirke kaktusov profesorja Štimca in ogled drugih znamenitosti tega okoliša (grad Veliki Tabor - znan po Veroniki Deseniški). Izlet je določen za 26. maj (sobota).

Tisti, ki ne morejo priti na sestanek, se naj čimpreje prijavijo MILENI OBLAK - Ljubljana, Novakova 1 (telefon 326-046).

DPKS

Cotyledon species

Dopisi:

Naslov na ovitku biltena!

Naslovna stran:

Foto: Peter Jerin
Risbe: Marija Prelec
Tipka: Jožica Pogačnik

KAKTUSI V APRILU

Sredi meseca morajo kaktusi že rasti, kar se vidi po sveži zeleni barvi povrhnice, novih bodicah in novi beli diaki. Običajno se pojavijo tudi popki, medtem ko rebucije in nekatere mamilarije že cvetijo.

Paziti moramo, da nam sonce ne opeče manj poraščenih kaktusov, ker bodo sicer dobili nenaravno barvo in bodo zaoštali v rasti. V seni naj bodo havortije, st apelije, listnati kaktusi itd.

Proti ušem je potrebno škropiti in zalivati hkrati. Za zalivanje uporabljajmo spomladansko deževnico, posebno za sejance (lanskoletne).

Čas je za vegetativno razmnoževanje sukulenta in za setev. Sejati je najbolje v stanovanju ali na balkonu; večje sejance potem prenesemo v rastlinjak ali toplo gredo.

Peter Jerin

CEPLJENJE NA "MRTVO" PODLAGO - I. del

Capljenje je eden od načinov razmnoževanja kaktej, poznan že od nekdaj. Razlogi za tak način razmnoževanja so številni. Želel bi omeniti le nekatere najpomembnejše.

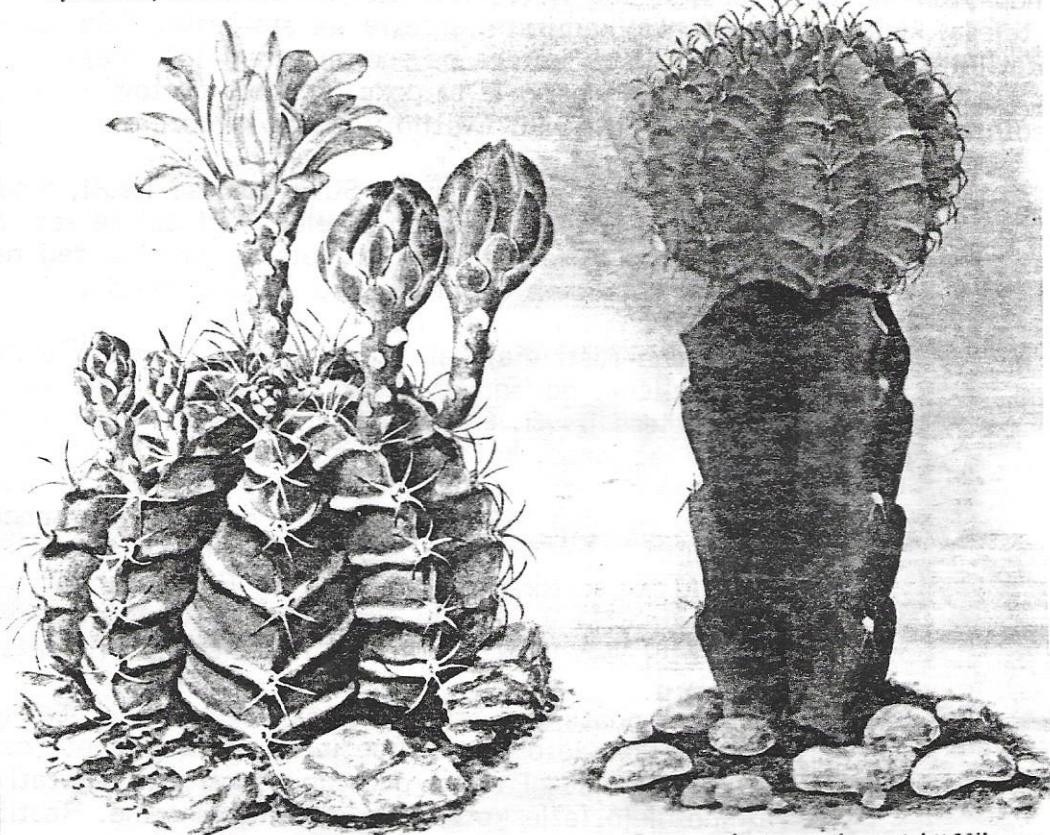
Nekaterim kaktejam v naših zbirkah ne ustrezajo klimatske razmere. Takim omočimo razvoj s pomočjo cepljenja. Najobčutljivejše mesto na kaktejah je prav toto koreninski vrat. Zaradi pretiranega zalivanja in mehanskih poškodb se na tem mestu pogosto pojavljajo plesni, bakterije in različni zajedalci, ki tu najdejo zelo kvalitetno hrano. (Pri cepljenju to točko odpravimo ali pa jo vsaj močno dvignemo, tako da ni več v neposrednem stiku z zemljjo in vodo o.pr.).

Pri kaktejah, ki rastejo izredno počasi, pospešimo njihovo rast s pomočjo cepljenja vsaj v prvih fazah razvoja. Industrijska proizvodnja zahteva večje in hitreje rastocene kakteje, tu je uporaba cepljenja izključno odvisna od ekonomskih zakonitosti.

Poznamo tudi določene oblike kaktej, ki odstopajo od običajnih naravnih zakonov. V mislih imam grebenaste oblike (forma cristata), ki na lastnih koreninah komaj vegetirajo z izjemo takih primerkov v naravnih rastiščih. Drug primer so obarvane

oblike, katerim primanjkuje klorofila, do izraza pa pridejo druga barvila. Take kakteje obvezno cepimo zaradi njihovega parazitskega načina rasti. O tem pojavu je pisal Slatner Jure v glasilu št. 10 - letnik XII).

Gymnocalycium mihanovichii friedrichii

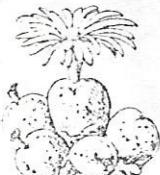
Gymnocalycium mihanovichii Hibotan

Gymnocalycium (continued)

Kot je razvidno iz naslova, lahko cepimo tudi na "mrtvo" podlago. Ta izraz morda ni najbolj srečno izbran. Gre seveda za živo podlago, ki pa je brez koreninskega sistema in nevsajena. Taka podlaga je pravzaprav le del stebla, torej del rastlinskega organa, ločen od organizma. Pri teh delih se biološke funkcije zmanjšajo na minimum, kar je bolj podobno admiranju, kot pa bujni rasti. Podlaga se preživlja na račun vode v celičnih vakuolah. Pri izbiri podlage moramo upoštevati njihovo starost. Ne smejo biti niti prestare, niti premlade. Prestare so tiste podlage, katerih žile so olesenele. Taka podlaga je premalo elastična. Pri cepljenju pride do nezaželenega dvigovanja cepiča, ker se mehkejši deli podlage skrčijo zaradi izgube vode, oleseneli pa nato štrlico kvišku. Dvigovanje cepiča lahko povzroči tkivo vrhnjice iz istih razlogov. Tudi premlada podlaga ne omogoča uspeha, ker njena neizdiferencirana zgradba ne bi prenesla vseh mehanskih obremenitev, ki si sledi v procesu cepljenja. Tudi osmotski tlak je pri njih zelo različen, kar onemogoča uspešno cepljenje. Prava podlaga je tista, ki odgovarja cepiču tako po starosti kot po čvrstosti. Če smo podlago vzgojili iz semena, naj bo dvakrat starejša od cepiča, če pa uporabljamo stranske poganjke, pa naj bo starost približno enaka.

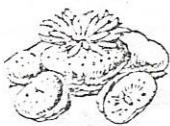
CONOPHYTUM / AIZOACEAE /

Rod Conophytum (konofit) obsega 300 vrst. Vrste se med seboj razlikujejo po oblikah telesa, ki so lahko okrogle, kegljaste, srčaste ali stožaste. Telo rastline sestavlja dva skupaj zrasla lista, katera na zgornji strani loči majhna razpoka. Rastline so zelenih in rjavih barv. Iz razpoke poženejo cvetovi v vijoličnih, rožnatih, rumenih ali belih odtenkih. Cvetijo v jeseni in pozimi.

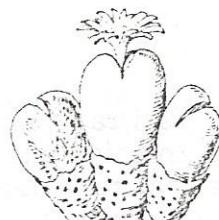
Conophytum obconellum

Rastlina se vsako leto obnavlja. Staro telo se izsuši, medtem pa v notranjosti zraste novo telo. Stari del se sam odlušči in odpade. Vsake dve ali tri leta se rastlina deli na dva dela in sočasoma dobimo veliko skupino rastlin.

Conophytum pearsonii

Konofit začne rasti maja ali junija in jeseni cveti. Rastna doba je različna, odvisno od vrste. Zalivati začnemo, ko se stari del telesa izsuši. Ob toplem vremenu potrebuje rastlina nekaj več vlage, kot ostale mezembrianteme. V času rasti morajo biti na zračnem in svetlem prostoru. Seveda pa moramo rastlino le počasi privaditi na močnejše sonce. Prezimujemo jih na svetlem prostoru. Pazimo, da rastlin ne zmočimo. Temperatura naj bo $10 - 15^{\circ}$ C. Zalivati prenehamo šele februarja, zato je prezimitev lahko težavna. Vendar ob dovolj visokih temperaturah ne bi smelo biti težav.

Conophytum albescens

Konofite razmnožujemo s semenom ali vegetativno. Seme dobro vzklije. Prvo leto rastejo vse leto. V drugem letu pa jih že privajamo na letni ritem odraslih konofitov. Vegetativno se razmnožujejo lažje kot ostale mezembrianteme. Rastlino odrežemo na najožjem delu, tam kjer so zrasle skupaj, odrezani del zasušimo in potaknemo. V lončku naj bo 1 cm peska, spodaj pa zemlja. Poleti se v mesecu dni konofit dobro ukorenini.

Franci Pretnar

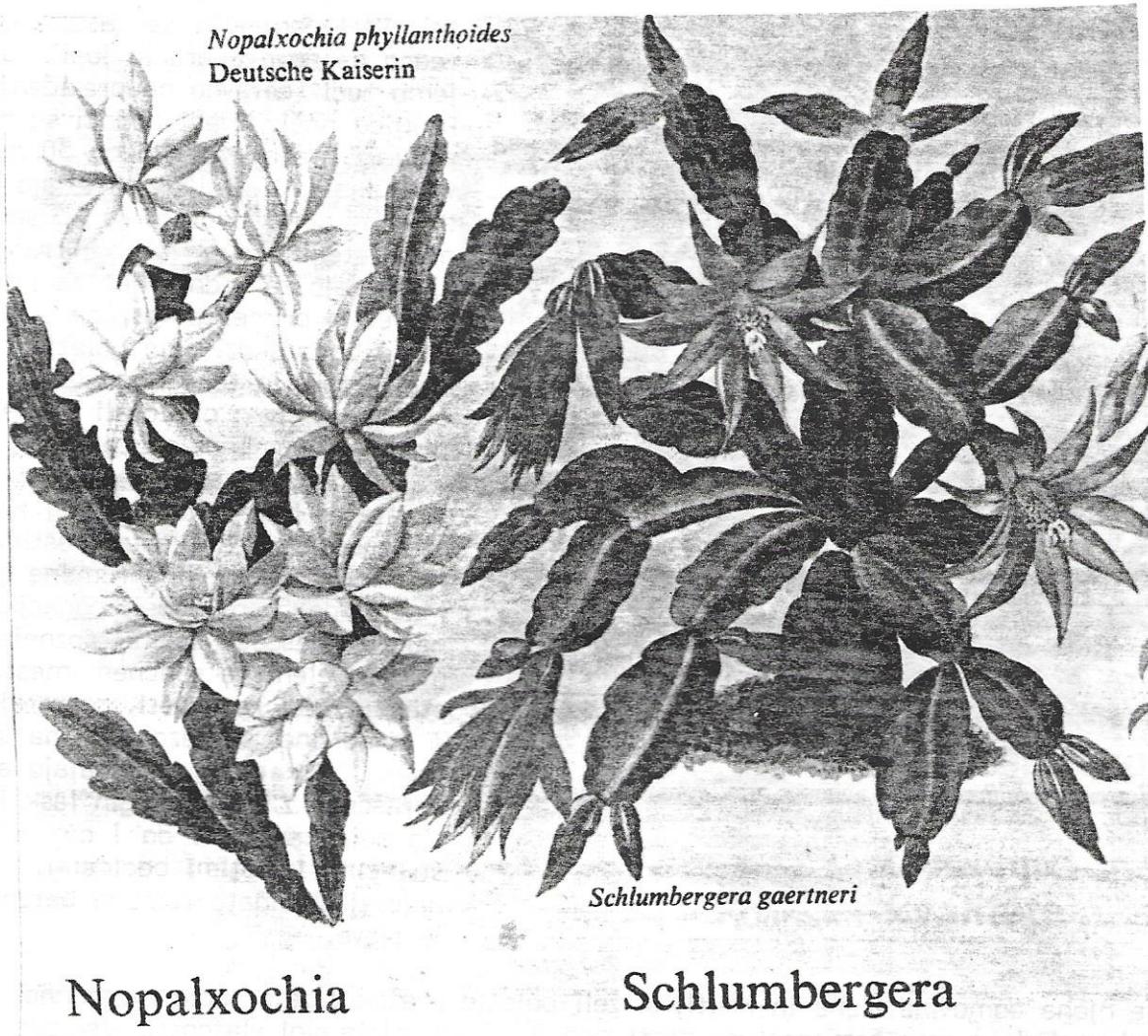
ŠE O VELIKONOČNEM KAKTUSU - SCHLUMBERGERA

Pozabili smo že skoraj na našo olimpiado, ki nas je navduševala sredi zime. Marsikoga je zagrabilo, da bi tudi sam pomeril svojo spretnost, če že ne ob vrhunskih, pa vsaj ob povprečnih smučarjih. In kakšno zvezo ima to s kaktusi? Takoj vam povem!

Prve tiste olimpijske dni je prijela tekmovalna mrzlica dva moja kaktusa. Smučati ne znata, pač pa sta tekmovala v nastavljanju popkov. Oba sta dveletna velikonočna kaktusa, vzgojena iz potaknjencev propadle rastline. Lani sta se lepo razrastla, bila sta kot dvojčka enaka, toda nekaterga dne je enemu gosenica obžrla celo vejo.

V jeseni sem pazila, da sta bila bolj na suhem, od srede novembra do srede januarja pa tudi na hladnem (5° - 12° C). Tedaj se mi je zdelo, da sta bila že dovolj dolgo na mrazu. Postavila sem ju v ogrevano sobo, začela zalivati in nato gnojiti.

Kot bi čutila, da je čas tekmovanj, sta začela poganjati popke. Najprej vsak dva, čez nekaj dni pa še nove in nove popke. Vsak dan sem hodila z očali in lupo pregledovat vsako vejico, če se ni morda kje pokazala nova rdeča pikica.

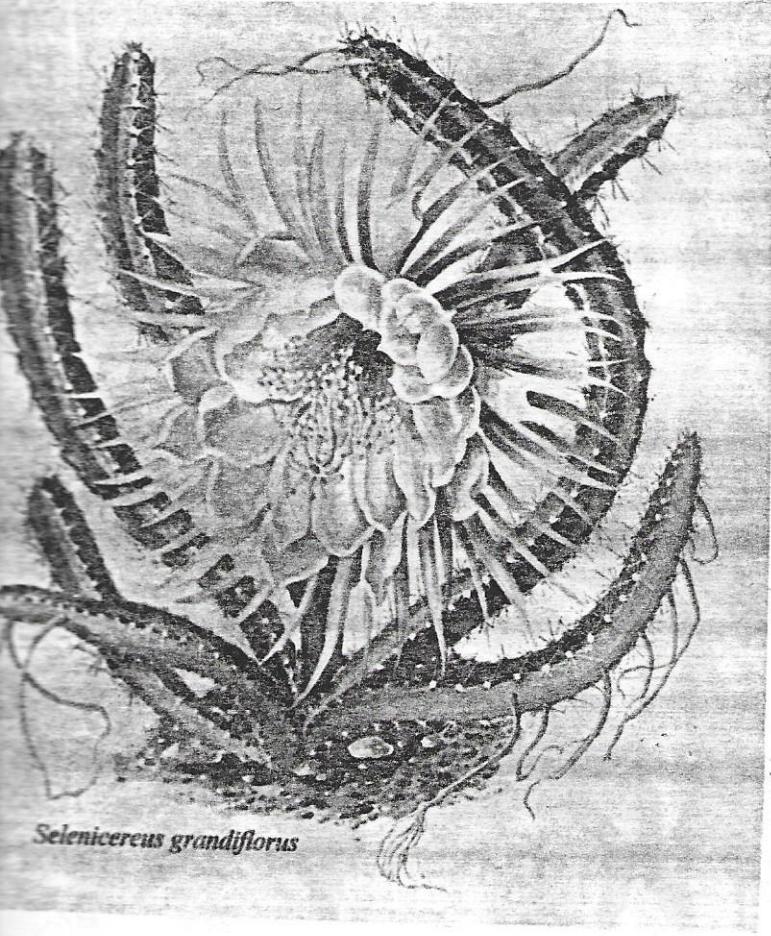
Nopalxochia

Schlumbergera

Ne vem, če razumeta slovensko, toda v menista imela navdušenega navijača. Vedno sem vzpodbjala tistega z vejo manj. Kljub temu je začel zaostajati. Ko so pogasili olimpijski ogenj, je bil rezultat 11 : 14, teden dni kasneje pa 15 : 17 popkov. Veja manj je pomenila dva popka manj. Pri tem je ostalo.

Še dober teden in prvi popki so dorastli. Začeli so se odpirati. Zadaj sta oba kak-tusa enako lepa, posebno kadar nanju posije sonce in se nežni rdeči cvetovi zvonočasto razpro.

SELENICEREUS URBANIANUS (Gürke et Weingart)
Britton et Rose

Selenicereus grandiflorus

Ime rodu je dela grška boginja meseca Selene, a vrsta je poimenovana po M. Urbanu zbiralcu kak-tej. Ta vzpenjajoča se cereja nas vedno na novo očara in jo imenujemo tudi (čeravno neupravičeno) kraljico noči. Njeni ponoči se odpirajoči cvetovi merijo do 30 cm v dolžino, prav toliko pa imajo tudi v premeru, odprejo se ob sončnem zatonu ali se že ob jutranji zari zaprejo za vedno. Pač za imetničke večjih primerkov ostane upanje, da se bodo skozi celo poletje razvijali popki in tako bodo lahko večer za večerom opazovali to neizrekljivo belo-rumeno lepoto.

Sepale so ozke zelene, zunaj rjavkaste zgoraj pa rdečaste. Pestič, ki je rumeno zelen, ima rumene brazde. Močni, do 5 cm debeli poganjki, so najprej bleščeče zeleni, pozneje pa motno zeleni na sončnem mestu postanejo tudi rdečasti, narastejo do 1 m dolžine, so razdeljeni na 5 - 6 reber, na katerih se nahajajo areole, poraščene z nekaj dolgih lask in ščetin bele barve ter do 1 cm dolgimi štrlečimi iglastimi bodicami, ki so najprej slavnato rumene barve, pozneje rjave.

Ker je njena domovina Kuba in Haiti, si želi poletje preživeti zelo toplo in sončno, pač pa tudi pozimi ne sme temperatura pasti pod 8° C ob minimalni vlažnosti. Vsajena naj bo v mešanico šote in vrtne zemlje z dodatkom nekaj peska.

Josip Kunej